Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 8ης Νοεμβρίου 2012*

«Αίτηση αναιρέσεως — Αγωγή αποζημιώσεως — Απόρριψη προσφοράς υποβληθείσας στο πλαίσιο διαγωνισμού της Ένωσης — Προθεσμία παραγραφής — Έναρξη — Εφαρμογή της παρεκτάσεως λόγω αποστάσεως»

Στην υπόθεση C-469/11 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 5 Σεπτεμβρίου 2011,

Ευρωπαϊκή Δυναμική – Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ, με έδρα την Αθήνα (Ελλάδα), εκπροσωπούμενη από τον Ν. Κορογιαννάκη, δικηγόρο,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι:

η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή,** εκπροσωπούμενη από τους E. Manhaeve και M. Wilderspin,

εναγόμενη πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τη R. Silva de Lapuerta, προεδρεύουσα του τρίτου τμήματος, και τους K. Lenaerts, Γ. Αρέστη, J. Malenovský και T. von Danwitz (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 12ης Ιουλίου 2012,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Απόφαση

1 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Ευρωπαϊκή Δυναμική – Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ (στο εξής: Ευρωπαϊκή Δυναμική) ζητεί την αναίρεση της διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 22ας Ιουνίου 2011, Τ-409/09, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής (Συλλογή 2011, σ. II-3765, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη), με την οποία απορρίφθηκε η αγωγή της νυν αναιρεσείουσας με αίτημα την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της απορρίψεως προσφοράς υποβληθείσας στο πλαίσιο διαγωνισμού.

Το νομικό πλαίσιο

Ο Οργανισμός του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2 Το άρθρο 46, παράγραφος 1, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο έχει εφαρμογή στην ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου διαδικασία δυνάμει του άρθρου 53, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω οργανισμού, ορίζει, όπως ίσχυε και κατά τον χρόνο ασκήσεως της αγωγής, τα εξής:

«Αξιώσεις κατά της Ένωσης στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης παραγράφονται μετά πέντε έτη από της επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος. Η παραγραφή διακόπτεται είτε διά της προσφυγής που υποβάλλεται στο Δικαστήριο είτε διά της προηγουμένης αιτήσεως που ο ζημιωθείς απευθύνει στο αρμόδιο θεσμικό όργανο της Ένωσης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η προσφυγή πρέπει να κατατίθεται εντός της προθεσμίας των δύο μηνών που προβλέπεται στο άρθρο 263 [ΣΛΕΕ]· εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 265, δεύτερο εδάφιο, [ΣΛΕΕ], ανάλογα με την περίπτωση.»

Ο Κανονισμός Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου

3 Το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου προβλέπει ότι:

«Η παρέκταση των δικονομικών προθεσμιών λόγω αποστάσεως είναι δέκα ημέρες κατ' αποκοπή.»

Τα πραγματικά περιστατικά της ένδικης διαφοράς

4 Τον Μάιο του 2004 η Ευρωπαϊκή Δυναμική υπέβαλε προσφορά στο πλαίσιο διαγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

5 Στις 15 Σεπτεμβρίου 2004 η Ευρωπαϊκή Δυναμική παρέλαβε επιστολή της Επιτροπής, φέρουσα την ίδια ημερομηνία, με την οποία της γνωστοποιούταν ότι η προσφορά της δεν είχε επιλεγεί, διευκρινιζόταν δε ότι οι λόγοι της απορρίψεως αυτής σχετίζονταν με τη σύνθεση της ομάδας και την εναλλαγή των μελών της, με τις προτεινόμενες διαδικασίες μεταφοράς γνώσεων μετά το πέρας του έργου και με το γεγονός ότι η προσφορά δεν παρουσίαζε την καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής. Με το ίδιο έγγραφο επισημαινόταν επίσης ότι η Ευρωπαϊκή Δυναμική μπορούσε να ζητήσει εγγράφως περαιτέρω στοιχεία σχετικά με τους λόγους απορρίψεως της προσφοράς της.

6 Με έγγραφο της 22ας Οκτωβρίου 2004 η Επιτροπή, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Δυναμικής, παρέσχε ορισμένα περαιτέρω στοιχεία σχετικά με την αξιολόγηση της προσφοράς της δεύτερης.

7 Η Ευρωπαϊκή Δυναμική άσκησε προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου [νυν Γενικού Δικαστηρίου] με αίτημα την ακύρωση της από 15 Σεπτεμβρίου 2004 αποφάσεως της Επιτροπής, η οποία περιέχεται στο έγγραφο της Επιτροπής που φέρει την ίδια ημερομηνία, περί απορρίψεως της προσφοράς της νυν αναιρεσείουσας και αναθέσεως της εκτελέσεως της συμβάσεως στον υποψήφιο που επελέγη στο

πλαίσιο του διαγωνισμού. Με απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2008, Τ-465/04, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση αυτή λόγω ελλείψεως αιτιολογήσεως. Έκρινε ότι από την προσβαλλόμενη απόφαση και, ιδίως, τη συνακόλουθη αλληλογραφία δεν συνάγονταν σαφώς οι λόγοι απορρίψεως της προσφοράς της Ευρωπαϊκής Δυναμικής.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

8 Στις 25 Σεπτεμβρίου 2009 η Ευρωπαϊκή Δυναμική άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου αγωγή, που διαβιβάσθηκε με τηλεομοιοτυπία, με αίτημα την αποκατάσταση της ζημίας την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της παράνομης απορρίψεως της προσφοράς της και η οποία αντιστοιχεί στο μικτό κέρδος που θα είχε αποφέρει στην νυν αναιρεσείουσα η ανάθεση της εκτελέσεως της συμβάσεως. Επιπλέον, ζήτησε αποζημίωση για απώλεια ευκαιρίας, καθόσον υπέστη ζημία εξαιτίας της απώλειας της δυνατότητας τόσο εκτελέσεως της επίμαχης συμβάσεως όσο και αναθέσεως της εκτελέσεως άλλων συμβάσεων και ιδίως αυτής της οποίας η εκτέλεση ανατέθηκε στον συμβαλλόμενο που επελέγη κατόπιν του αρχικού διαγωνισμού.

9 Τα δέματα που περιείχαν το υπογεγραμμένο πρωτότυπο του δικογράφου της αγωγής, τα αντίγραφά του και τα συνημμένα σ' αυτό έγγραφα απεστάλησαν στις 3 Οκτωβρίου 2009, μέσω ταχυδρομικής εταιρίας.

10 Στις 5 Οκτωβρίου 2009 η Γραμματεία του Πρωτοδικείου ενημέρωσε τον δικηγόρο της Ευρωπαϊκής Δυναμικής ότι το δέμα που περιείχε το πρωτότυπο του δικογράφου δεν είχε ακόμη παραληφθεί. Αυθημερόν κατατέθηκαν στη Γραμματεία αντίγραφα των εγγράφων που έλειπαν και νέο υπογεγραμμένο πρωτότυπο του δικογράφου της αγωγής.

11 Στις 16 Νοεμβρίου 2009 η Γραμματεία του Πρωτοδικείου γνωστοποίησε στην Ευρωπαϊκή Δυναμική ότι το νέο πρωτότυπο δικόγραφο της αγωγής, το οποίο είχε κατατεθεί στις 5 Οκτωβρίου 2009, διέφερε από το αντίγραφο του δικογράφου που είχε περιέλθει στη Γραμματεία με τηλεομοιοτυπία, στις 25 Σεπτεμβρίου 2009. Βάσει του άρθρου 43, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής θεωρήθηκε η 5η Οκτωβρίου 2009.

12 Εν συνεχεία, με δύο επιστολές της, η Ευρωπαϊκή Δυναμική εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους δεν περιήλθε εμπροθέσμως στη Γραμματεία το πρωτότυπο του δικογράφου της αγωγής, καθώς και τις περιστάσεις υπό τις οποίες απώλεσε το δέμα η εταιρία στην οποία είχε ανατεθεί η επίδοσή του. Επιπλέον, ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο να δεχθεί ότι συντρέχει εν προκειμένω περίπτωση ανωτέρας βίας και να θεωρήσει ότι ημερομηνία καταθέσεως του πρωτοτύπου του δικογράφου ήταν η 25η Σεπτεμβρίου 2009 και όχι η 5η Οκτωβρίου 2009.

13 Τον Δεκέμβριο του 2009 η ταχυδρομική εταιρία στην οποία η Ευρωπαϊκή Δυναμική είχε αναθέσει την επίδοση του δέματος ενημέρωσε την αναιρεσείουσα ότι το απολεσθέν δέμα δεν είχε ανευρεθεί.

14 Η Επιτροπή ήγειρε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ένσταση απαραδέκτου βάσει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, καθόσον η αξίωση αποζημιώσεως είχε παραγραφεί.

Η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη

15 Καταρχάς, με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η προθεσμία παραγραφής άρχισε κατά τον χρόνο κοινοποιήσεως στην αναιρεσείουσα της αποφάσεως της Επιτροπής περί απορρίψεως της προσφοράς της πρώτης, δηλαδή στις 15 Σεπτεμβρίου 2004. Το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε συναφώς ότι η απόρριψη της προσφοράς και όχι η αιτιολόγηση της απορρίψεως αυτής αποτελεί το γεγονός που θεμελιώνει την αξίωση λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης

στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και καθιστά συγκεκριμένες τις ζημίες που ισχυρίζεται ότι υπέστη ο υποψήφιος του οποίου απορρίφθηκε η προσφορά. Μολονότι, βεβαίως, οι σκέψεις 44, 45 και 48 της διατάξεως του Πρωτοδικείου της 14ης Σεπτεμβρίου 2005, Τ-140/04, Ehcon κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. II-3287), επιδέχονται, όπως διατεινόταν η αναιρεσείουσα, αντίθετη ερμηνεία, δεν θέτουν εντούτοις εν αμφιβόλω τη λύση αυτή, δεδομένου ότι πρέπει να ερμηνευθούν εντός του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται και βάσει της λογικής ακολουθίας τους.

16 Το ενδεχόμενο να μην άρχεται η προθεσμία παραγραφής της αξιώσεως λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης πριν ο ζημιωθείς σχηματίσει προσωπικά την πεποίθηση ότι έχει υποστεί ζημία θα έχει ως συνέπεια τη διαφοροποίηση του χρόνου παραγραφής της αξιώσεως αυτής ανάλογα με την υποκειμενική αντίληψη κάθε εμπλεκόμενου ως προς το υποστατό της ζημίας, αποτέλεσμα που αντιβαίνει στην απαίτηση περί ασφάλειας δικαίου.

17 Πρέπει επίσης να επισημανθεί συναφώς ότι από επιστολή της προς τη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου συνάγεται ότι η αναιρεσείουσα θεωρούσε ότι η παράνομη συμπεριφορά της Επιτροπής είχε εκδηλωθεί ήδη με την αποστολή του εγγράφου της 15ης Σεπτεμβρίου 2004, με το οποίο γνωστοποιούταν η απόρριψη της προσφοράς, δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα δέχεται εμμέσως ότι η προθεσμία παραγραφής άρχισε από της ημερομηνίας αυτής.

18 Ως εκ τούτου, η πενταετής προθεσμία παραγραφής εξέπνευσε στις 15 Σεπτεμβρίου 2009.

19 Εν συνεχεία, το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι αυτή η προθεσμία παραγραφής δεν επιδέχεται παρέκταση λόγω αποστάσεως, κατά το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου. Η παρέκταση αυτή αφορά μόνο τις δικονομικές προθεσμίες και όχι την προθεσμία παραγραφής, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και η παρέλευση της οποίας συνεπάγεται την απόσβεση της αξιώσεως λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης [βλ., σχετικώς, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 11ης Ιανουαρίου 2002, Τ-210/00, Biret et Cie κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. II-47, σκέψεις 19 και 45, και της 21ης Απριλίου 2005, Τ-28/03, Holcim (Deutschland) κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-1357, σκέψη 74, διάταξη του Πρωτοδικείου της 19ης Μαΐου 2008, Τ-220/07, Transport Schiocchet – Excursions κατά Επιτροπής, σκέψεις 15 και 35, και διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 2009, Τ-194/08, Cattin κατά Επιτροπής, σκέψεις 61 και 65].

20 Όπως συνάγεται από τη νομολογία, τα δύο αυτά είδη προθεσμιών διαφέρουν ως εκ της φύσεώς τους. Οι δικονομικές προθεσμίες, όπως οι προθεσμίες ασκήσεως ενδίκου βοηθήματος, άπτονται της δημοσίας τάξεως και δεν εναπόκεινται στη διάθεση των διαδίκων και του δικαστή. Αντιθέτως, ο δικαστής δεν μπορεί να εξετάσει αυτεπαγγέλτως τον ισχυρισμό που αντλείται από παραγραφή της αξιώσεως λόγω ευθύνης. Εξάλλου, το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου δεν διακρίνει, όσον αφορά τον υπολογισμό της προθεσμίας παραγραφής, αναλόγως του αν η διακοπή της προθεσμίας αυτής οφείλεται στην άσκηση ενδίκου βοηθήματος ή στην υποβολή προηγούμενης αιτήσεως.

21 Η εφαρμογή, όμως, της δικονομικής προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, θα είχε ως συνέπεια να διαφοροποιείται το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την παραγραφή αναλόγως του αν ο ζημιωθείς επιλέγει να προσφύγει απευθείας στο δικαιοδοτικό όργανο της Ένωσης ή να υποβάλει προηγουμένως αίτηση στο αρμόδιο θεσμικό όργανο. Μια τέτοια διαφοροποίηση, την οποία δεν προβλέπει το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, θα εξαρτούσε την εκπνοή της προθεσμίας παραγραφής από έναν μη αντικειμενικό παράγοντα και, επιπλέον, θα συνιστούσε κίνητρο για την επίλυση των διαφορών διά της δικαστικής οδού και όχι μέσω φιλικού διακανονισμού.

22 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το γεγονός ότι το Πρωτοδικείο, στην απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 1995, T-571/93, Lefebvre κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-2379, σκέψη 26), αποφάνθηκε ότι, στο πλαίσιο της παραγραφής αξιώσεων λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η παρέκταση λόγω αποστάσεως, διότι η εν λόγω απόφαση συνιστά μεμονωμένη περίπτωση.

23 Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο συνήγαγε εκ των ανωτέρω ότι είχε παραγραφεί η αξίωση λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της οποίας είχε επιληφθεί, όσον αφορά τις προβαλλόμενες ζημίες, δεδομένου ότι η αγωγή ασκήθηκε πέντε και πλέον έτη μετά την επέλευση των ζημιογόνων γεγονότων, κατά την έννοια του άρθρου 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, χωρίς να απαιτείται να εξετασθούν οι λοιποί λόγοι και τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι διάδικοι, περιλαμβανομένου του αντλούμενου από τη συνδρομή τυχαίου συμβάντος ή ανωτέρας βίας.

24 Όσον αφορά το αίτημα της αναιρεσείουσας περί αποκαταστάσεως της ζημίας που υπέστη λόγω απώλειας της ευκαιρίας να της ανατεθεί η εκτέλεση των συνακόλουθων της αρχικής συμβάσεων, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε προδήλως αβάσιμο το αίτημα αυτό, χωρίς να απαιτείται να αποφανθεί επί του παραδεκτού.

Αιτήματα των διαδίκων

25 Η Ευρωπαϊκή Δυναμική ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη·

— να απορρίψει στο σύνολό της την ένσταση απαραδέκτου που ήγειρε η Επιτροπή·

— να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί της ουσίας της υποθέσεως και

— να καταδικάσει την Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων αμφοτέρων των βαθμών δικαιοδοσίας, ακόμη και σε περίπτωση απορρίψεως της αιτήσεως αναιρέσεως.

26 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και

— να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα αμφοτέρων των βαθμών δικαιοδοσίας.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

27 Προς στήριξη της αιτήσεώς της αναιρέσεως, η Ευρωπαϊκή Δυναμική προβάλλει τέσσερις λόγους αναιρέσεως αντλούμενους από πολλαπλή πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο. Ο πρώτος και ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως αντλούνται, αντιστοίχως, από πεπλανημένη ερμηνεία του άρθρου 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και του άρθρου 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, σε συνδυασμό με το εν λόγω άρθρο 46. Ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος αναιρέσεως αντλούνται από παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως και της ασφάλειας δικαίου.

Επί του τετάρτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

28 Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος πρέπει να εξετασθεί καταρχάς, η Ευρωπαϊκή Δυναμική υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, κρίνοντας ότι αφετηρία της προθεσμίας παραγραφής αποτελεί ο χρόνος κοινοποιήσεως σ' αυτήν της αποφάσεως περί απορρίψεως της προσφοράς της, δηλαδή η 15η Σεπτεμβρίου 2004. Αντιθέτως προς ό,τι έκρινε το Γενικό Δικαστήριο με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, το Πρωτοδικείο είχε αποφανθεί, στην προμνημονευθείσα διάταξη Ehcon κατά Επιτροπής, ότι η προθεσμία παραγραφής άρχισε από το χρονικό σημείο κατά το οποίο ο υποψήφιος έλαβε πράγματι γνώση των λόγων για τους οποίους απορρίφθηκε η προσφορά του. Κατά την Ευρωπαϊκή Δυναμική, ο υποψήφιος είναι σε θέση να εκτιμήσει τη νομιμότητα της διαδικασίας του διαγωνισμού μόνον αφότου του κοινοποιηθεί το σκεπτικό της αποφάσεως της Επιτροπής περί απορρίψεως της προσφοράς του.

29 Εν προκειμένω, η αναιρεσείουσα έλαβε γνώση του σκεπτικού της αποφάσεως της Επιτροπής μόλις μεταξύ της 20ής και της 23ης Οκτωβρίου 2004, οπότε αφετηρία της προθεσμίας παραγραφής αποτελεί η 23η Οκτωβρίου 2004.

30 Η Επιτροπή φρονεί ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο δεχόμενο ως αφετηρία της προθεσμίας παραγραφής τη 15η Σεπτεμβρίου 2004. Όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, η Ευρωπαϊκή Δυναμική είχε δεχθεί εμμέσως ότι η ημερομηνία αυτή αποτελούσε την αφετηρία της προθεσμίας.

31 Επικουρικώς, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η ανάλυση στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο όσον αφορά την έναρξη της προθεσμίας αυτής είναι, εν πάση περιπτώσει, ορθή.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

32 Κατά το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, οι αξιώσεις κατά της Ένωσης στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης παραγράφονται μετά πέντε έτη από της επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος.

33 Η ως άνω προβλεπόμενη προθεσμία παραγραφής καθορίσθηκε λαμβανομένου υπόψη, μεταξύ άλλων, του χρόνου που απαιτείται ώστε αυτός που προβάλλει την ιδιότητα του ζημιωθέντος να συλλέξει τα κατάλληλα στοιχεία για την άσκηση ενδεχόμενης αγωγής και να διακριβώσει τα πραγματικά περιστατικά που μπορεί να επικαλεσθεί προς στήριξη της αγωγής αυτής (διάταξη της 18ης Ιουλίου 2002, C-136/01 P, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-6565, σκέψη 28).

34 Κατά πάγια νομολογία, η προθεσμία αυτή άρχεται από του χρονικού σημείου κατά το οποίο συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τη θεμελίωση υποχρεώσεως αποζημιώσεως, ιδίως δε από της συγκεκριμενοποιήσεως της προς αποκατάσταση ζημίας [αποφάσεις της 27ης Ιανουαρίου 1982, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 και 5/81, Birra Wührer κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 85, σκέψη 10, της 19ης Απριλίου 2007, C-282/05 P, Holcim (Deutschland) κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-2941, σκέψη 29, και της 17ης Ιουλίου 2008, C-51/05 P, Επιτροπή κατά Cantina sociale di Dolianova κ.λπ., Συλλογή 2008, σ. I-5341, σκέψη 54].

35 Βεβαίως, το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου έχει την έννοια ότι η παραγραφή δεν μπορεί να αντιταχθεί στον ζημιωθέντα που δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει εγκαίρως γνώση της γενεσιουργού αιτίας της ζημίας αυτής και δεν είχε στη διάθεσή του εύλογο χρονικό διάστημα για να ασκήσει την αγωγή ή να υποβάλει την αίτησή του εμπροθέσμως (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 1985, 145/83, Adams κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 3539, σκέψη 50).

36 Πάντως, οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να θεμελιώνεται υποχρέωση αποκαταστάσεως των ζημιών που διαλαμβάνονται στο άρθρο 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και, κατ' επέκταση, οι κανόνες παραγραφής των αξιώσεων με αίτημα την αποκατάσταση αυτών των ζημιών πρέπει να στηρίζονται αποκλειστικά σε αυστηρώς αντικειμενικά κριτήρια (προμνημονευθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Cantina sociale di Dolianova κ.λπ., σκέψη 59).

37 Επομένως, η ακριβής και εμπεριστατωμένη γνώση των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως δεν καταλέγεται μεταξύ των αναγκαίων στοιχείων για την έναρξη της προθεσμίας παραγραφής (προμνημονευθείσα διάταξη Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi κατά Επιτροπής, σκέψη 31, και προμνημονευθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Cantina sociale di Dolianova κ.λπ., σκέψη 61). Επίσης, η εκ μέρους του ζημιωθέντος υποκειμενική εκτίμηση του υποστατού της ζημίας δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη για τον προσδιορισμό της ημερομηνίας ενάρξεως της προθεσμίας παραγραφής αξιώσεως λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης (προμνημονευθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Cantina sociale di Dolianova κ.λπ., σκέψη 61).

38 Στην περίπτωση ενδίκων διαφορών οφειλομένων σε ατομικές πράξεις, η προθεσμία παραγραφής άρχεται αφότου η απόφαση παρήγαγε τα αποτελέσματά της έναντι των ενδιαφερομένων [προμνημονευθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Holcim (Deutschland) κατά Επιτροπής, σκέψη 30, και απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουνίου 2009, C-335/08 P, Transports Schiocchet – Excursions κατά Επιτροπής, σκέψη 33].

39 Εν προκειμένω, το αίτημα αποζημιώσεως της Ευρωπαϊκής Δυναμικής θεμελιώνεται στην απόρριψη της προσφοράς που είχε υποβάλει σε διαγωνισμό της Επιτροπής.

40 Σε τέτοια περίπτωση, όπως ορθώς διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο στην αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, χωρίς η διαπίστωση αυτή να αμφισβητηθεί από την Ευρωπαϊκή Δυναμική, η απόφαση της αναθέτουσας αρχής περί απορρίψεως της υποβληθείσας προσφοράς συνιστά τη γενεσιουργό αιτία της ζημίας η οποία μπορεί να στοιχειοθετήσει την εξωσυμβατική ευθύνη της αρχής αυτής. Τα ζημιογόνα αποτελέσματα τέτοιας αποφάσεως παράγονται έναντι του ενδιαφερομένου υποψηφίου ήδη από της απορρίψεως της προσφοράς του. Επομένως, πρέπει, καταρχήν, να γίνει δεκτό ότι αφετηρία της προθεσμίας παραγραφής αποτελεί το γεγονός ότι ο υποψήφιος έλαβε γνώση της αποφάσεως αυτής και όχι του σκεπτικού της.

41 Υπό τις συνθήκες αυτές και λαμβάνοντας υπόψη όσα διαπιστώθηκαν στις σκέψεις 36 και 37 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι αφετηρία της προθεσμίας παραγραφής αποτελεί η ημερομηνία κατά την οποία η Ευρωπαϊκή Δυναμική παρέλαβε το έγγραφο της Επιτροπής με το οποίο η δεύτερη της γνωστοποίησε ότι δεν είχε επιλέξει την προσφορά της, δηλαδή η 15η Σεπτεμβρίου 2004. Συναφώς, στερείται σημασίας το γεγονός ότι η αναιρεσείουσα παρέλαβε, σε μεταγενέστερη ημερομηνία, πρόσθετα στοιχεία ως προς τους λόγους απορρίψεως της προσφοράς της.

42 Στο πλαίσιο αυτό, στερείται επίσης σημασίας το γεγονός ότι η απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2004 ακυρώθηκε, στις 10 Σεπτεμβρίου 2008, με την προμνημονευθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, λόγω πλημμελούς αιτιολογήσεως. Πράγματι, στερείται σημασίας για την έναρξη της προθεσμίας παραγραφής το αν η παράνομη συμπεριφορά της Ένωσης διαπιστώθηκε με δικαστική απόφαση [προμνημονευθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Holcim (Deutschland) κατά Επιτροπής, σκέψη 31].

43 Εν πάση περιπτώσει, η Ευρωπαϊκή Δυναμική δεν υποστήριξε ότι δεν είχε στη διάθεσή της εύλογο χρονικό διάστημα για την άσκηση της αγωγής ή την υποβολή του αιτήματός της πριν εκπνεύσει η προθεσμία παραγραφής, λόγω του ότι η προθεσμία αυτή άρχισε αφότου η αναιρεσείουσα έλαβε γνώση της αποφάσεως της Επιτροπής περί απορρίψεως της προσφοράς της ή λόγω πλημμελούς αιτιολογήσεως της αποφάσεως αυτής.

44 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ορθώς έκρινε το Γενικό Δικαστήριο ότι αφετηρία της προθεσμίας παραγραφής αποτελεί η 15η Σεπτεμβρίου 2004, οπότε ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

45 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η Ευρωπαϊκή Δυναμική διατείνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο αποφαινόμενο ότι το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, το οποίο προβλέπει παρέκταση προθεσμίας λόγω αποστάσεως, δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση της προθεσμίας παραγραφής που προβλέπεται στο άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Φρονεί ότι η παρέκταση λόγω αποστάσεως έχει εφαρμογή σε όλες τις προθεσμίες ασκήσεως ενδίκου βοηθήματος ή καταθέσεως δικογράφου. Η διάκριση, στην οποία προβαίνει το Γενικό Δικαστήριο, μεταξύ «δικονομικής προθεσμίας» και «προθεσμίας παραγραφής», δεν στηρίζεται ούτε στο γράμμα των διατάξεων αυτών ούτε στη νομολογία.

46 Η νομολογία την οποία παρέθεσε το Γενικό Δικαστήριο προς στήριξη της κρίσεώς του περί του ότι το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση της προθεσμίας παραγραφής αφορά μόνον τις δικονομικές προθεσμίες και όχι την προθεσμία παραγραφής που προβλέπει το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Αντιθέτως, στη σκέψη 26 της προμνημονευθείσας αποφάσεως Lefebvre κ.λπ. κατά Επιτροπής, το Πρωτοδικείο είχε ρητώς δεχθεί ότι τα άρθρα 101 έως 103 του Κανονισμού Διαδικασίας τυγχάνουν εφαρμογής στις υποθέσεις που άπτονται της εξωσυμβατικής ευθύνης και, ως εκ τούτου, στην προθεσμία παραγραφής.

47 Κατά την Επιτροπή, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο αποφαινόμενο ότι η παρέκταση λόγω αποστάσεως δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση της προθεσμίας παραγραφής, καθόσον η προθεσμία αυτή έχει sui generis χαρακτήρα. Τόσο το Δικαστήριο όσο και το Γενικό Δικαστήριο έχουν κρίνει ότι η αξίωση αποζημιώσεως παραγράφεται σε περίπτωση κατά την οποία η αγωγή ασκείται μετά την παρέλευση πενταετίας από την επέλευση της ζημίας. Η προμνημονευθείσα απόφαση Lefebvre κ.λπ. κατά Επιτροπής αφίσταται της μεταγενέστερης νομολογίας, ενώ δεν χωρεί επίκλησή της διότι σε αυτή δεν εξετάσθηκε ρητώς το ζήτημα αν είχε εφαρμογή η παρέκταση λόγω αποστάσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

48 Βάσει του άρθρου 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, η παρέκταση λόγω αποστάσεως έχει εφαρμογή στην περίπτωση των δικονομικών προθεσμιών και σκοπεί στο να λαμβάνονται υπόψη οι δυσχέρειες τις οποίες αντιμετωπίζουν οι διάδικοι λόγω της κατά το μάλλον ή ήττον σημαντικής αποστάσεως μεταξύ του τόπου διαμονής τους και της έδρας του Δικαστηρίου (βλ., σχετικώς, απόφαση της 15ης Ιουνίου 1994, C-137/92 P, Επιτροπή κατά BASF κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-2555, σκέψη 40).

49 Η προθεσμία παραγραφής, την οποία προβλέπει το άρθρο 46, παράγραφος 1, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, δεν αποτελεί, πάντως, δικονομική προθεσμία. Όπως ορθώς διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο, τα δύο αυτά είδη προθεσμίας διαφέρουν ως εκ της φύσεώς τους.

50 Οι δικονομικές προθεσμίες θεσπίσθηκαν με σκοπό τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης, της σαφήνειας και της ασφάλειας των εννόμων καταστάσεων (βλ., σχετικώς, αποφάσεις της 12ης Ιουλίου 1984, 227/83, Μούση κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 3133, σκέψη 12, και της 7ης Μαΐου 1986, 191/84, Barcella κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 1541, σκέψη 12). Επομένως, ιδίως οι προθεσμίες ασκήσεως ενδίκου βοηθήματος πρωτοδίκως, όπως η προβλεπόμενη

στο άρθρο 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και οι προθεσμίες ασκήσεως αναιρέσεως, όπως αυτή του άρθρου 56, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου σκοπούν να διασφαλίσουν το απρόσβλητο των διοικητικών και δικαστικών αποφάσεων και, ως εκ τούτου, σκοπούν στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος. Κατά συνέπεια, οι δικονομικές προθεσμίες άπτονται της δημοσίας τάξεως, οι δε διάδικοι και ο δικαστής δεν μπορούν, ως εκ τούτου, να τις μεταβάλλουν κατά την κρίση τους, ενώ η τήρησή τους πρέπει να εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από το δικαιοδοτικό όργανο της Ένωσης (βλ., σχετικώς, απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 1997, C-246/95, Coen, Συλλογή 1997, σ. I-403, σκέψη 21 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

51 Αντιθέτως, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το ζήτημα της τηρήσεως της προθεσμίας παραγραφής δεν εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από το δικαιοδοτικό όργανο της Ένωσης, αλλά πρέπει να προβληθεί από τον ενδιαφερόμενο διάδικο (βλ., σχετικώς, απόφαση της 30ής Μαΐου 1989, 20/88, Roquette frères κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 1553, σκέψη 12).

52 Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς τις δικονομικές προθεσμίες, η επίμαχη προθεσμία παραγραφής, καθόσον συνεπάγεται την απόσβεση του δικαιώματος ασκήσεως της αγωγής, αφορά το ουσιαστικό δίκαιο, διότι θίγει την άσκηση υποκειμενικού δικαιώματος το οποίο ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί πλέον να επικαλεσθεί λυσιτελώς ενώπιον δικαστηρίου.

53 Εξάλλου, η προθεσμία παραγραφής, την οποία προβλέπει το άρθρο 46, παράγραφος 1, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, σκοπεί ιδίως, αφενός, να διασφαλίσει την προστασία των δικαιωμάτων του ζημιωθέντος, δεδομένου ότι αυτός πρέπει να έχει στη διάθεσή του επαρκές χρονικό διάστημα για να συγκεντρώσει τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου να ασκήσει ενδεχόμενη αγωγή, και, αφετέρου, να αποτρέψει το ενδεχόμενο ο ζημιωθείς να καθυστερεί επ' αόριστον την άσκηση του δικαιώματός του αποζημιώσεως. Ως εκ τούτου, η προθεσμία αυτή προστατεύει, τελικά, τόσο τον ζημιωθέντα όσο και τον αυτουργό της ζημίας.

54 Επομένως, η παραγραφή αποτελεί λόγο απαραδέκτου που, αντιθέτως προς τις δικονομικές προθεσμίες, δεν άπτεται της δημοσίας τάξεως, αλλά αποσβένει την αξίωση αποζημιώσεως λόγω ευθύνης αποκλειστικά κατόπιν αιτήματος του εναγομένου.

55 Προς τούτο, το άρθρο 46, παράγραφος 1, του Οργανισμού του Δικαστηρίου καθορίζει, με την πρώτη περίοδό του, τη χρονική διάρκεια της προθεσμίας παραγραφής. Στη δεύτερη περίοδό της, η διάταξη αυτή ορίζει ποια γεγονότα συνεπάγονται τη διακοπή της εν λόγω προθεσμίας, αυτά δε είναι η ενώπιον του Δικαστηρίου άσκηση αγωγής αποζημιώσεως λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης ή η προηγούμενη αίτηση προς το αρμόδιο θεσμικό όργανο της Ένωσης. Μολονότι, βεβαίως, η δεύτερη αυτή περίοδος καθορίζει τα δικονομικά αποτελέσματα των μνημονευόμενων σε αυτήν γεγονότων που συνεπάγονται διακοπή της παραγραφής, μεταξύ των οποίων καταλέγεται, μεταξύ άλλων, μια δικονομική πράξη, δεν σκοπεί να επιβάλει στον ζημιωθέντα προθεσμία για την άσκηση του ενδίκου βοηθήματος και, επομένως, δικονομική προθεσμία, δεδομένου ότι ο ζημιωθείς δύναται να διακόψει την προθεσμία, την οποία προβλέπει το άρθρο 46, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, και με την υποβολή προηγούμενης αιτήσεως στο αρμόδιο θεσμικό όργανο της Ένωσης.

56 Εξάλλου, σύμφωνα με τη νομολογία η οποία μνημονεύθηκε στη σκέψη 36 της παρούσας αποφάσεως, ο υπολογισμός της χρονικής διάρκειας της προθεσμίας παραγραφής πρέπει να στηρίζεται αποκλειστικά σε αυστηρώς αντικειμενικά κριτήρια, ενώ, όπως ορθώς διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο, δεν πρέπει να διαφοροποιείται αναλόγως του αν η διακοπή της προθεσμίας αυτής οφείλεται στην άσκηση ενδίκου βοηθήματος ή στην υποβολή προηγούμενης αιτήσεως. Η εφαρμογή της παρεκτάσεως λόγω αποστάσεως στην προθεσμία παραγραφής θα είχε ως συνέπεια την παραγραφή αξιώσεως κατόπιν της παρελεύσεως διαφορετικού χρονικού διαστήματος, αναλόγως του αν ο ζημιωθείς επέλεξε να ασκήσει αγωγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ή να υποβάλει αίτηση στο αρμόδιο θεσμικό όργανο της

Ένωσης, ενδεχόμενο το οποίο θα αντέβαινε στην απαίτηση περί ασφάλειας δικαίου που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των προθεσμιών παραγραφής (προμνημονευθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Cantina sociale di Dolianova κ.λπ., σκέψη 60).

57 Όσον αφορά τις ενδεχόμενες συνέπειες της σκέψεως 26 της προμνημονευθείσας αποφάσεως Lefebvre κ.λπ. κατά Επιτροπής, που επικαλέσθηκε η Ευρωπαϊκή Δυναμική προς στήριξη του πρώτου λόγου της αναιρέσεως, πρέπει να επισημανθεί ότι, μολονότι στην απόφαση αυτή υπήρξε εφαρμογή της παρεκτάσεως λόγω αποστάσεως προκειμένου να κριθεί ότι η υπό κρίση αγωγή ήταν παραδεκτή, η εφαρμογή αυτή δεν στηρίχθηκε επί σκέψεων δυνάμενων να μεταβάλουν την ανωτέρω εκτίμηση.

58 Τέλος, διαπιστώνεται ότι η χρονική διάρκεια της προθεσμίας παραγραφής, την οποία προβλέπει το άρθρο 46, παράγραφος 1, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, δεν είναι παρεμφερής αυτής των προθεσμιών που αφορούν την άσκηση ενδίκου βοηθήματος ή αιτήσεως αναιρέσεως, οπότε δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η εφαρμογή της παρεκτάσεως λόγω αποστάσεως στην περίπτωση αυτής της προθεσμίας παραγραφής είναι αναγκαία για να διασφαλισθεί η ουσιαστική άσκηση του δικαιώματος αποζημιώσεως που διαλαμβάνεται στο άρθρο 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

59 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση της, προβλεπομένης στο άρθρο 46, παράγραφος 1, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, προθεσμίας παραγραφής. Ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του δευτέρου και του τρίτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

60 Με τον δεύτερο και τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, η Ευρωπαϊκή Δυναμική διατείνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο, αποφαινόμενο ότι το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση του άρθρου 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, παραβίασε τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της ασφάλειας δικαίου.

61 Καθόσον εξακολουθεί να βρίσκεται σε ισχύ το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του, το Γενικό Δικαστήριο οφείλει να το εφαρμόζει ομοιόμορφα. Μολονότι οι δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι ιδιώτες ή τα κράτη μέλη ως προς την τήρηση των προθεσμιών είναι σήμερα σαφώς μικρότερες απ' ό,τι κατά την εποχή θεσπίσεως της παρεκτάσεως λόγω αποστάσεως, εντούτοις η κατάργηση της παρεκτάσεως λόγω αποστάσεως θα συνιστούσε παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ των διαδίκων και των δικηγόρων που είναι εγκατεστημένοι στο Λουξεμβούργο και αυτών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη.

62 Όσον αφορά την αρχή της ασφάλειας δικαίου, καθόσον η σχέση μεταξύ του άρθρου 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και του άρθρου 102 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου δεν διευκρινίζεται στα επίμαχα δικονομικά κείμενα, τυχόν μεταβολή ως προς την εφαρμογή του άρθρου 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να γίνει μόνον μέσω τροποποιήσεως των κανονισμών διαδικασίας και όχι μέσω ερμηνευτικής διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου.

63 Κατά την Επιτροπή, οι λόγοι αυτοί είναι αβάσιμοι λαμβανομένων υπόψη των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν όσον αφορά τον πρώτο λόγο αναιρέσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

64 Με τον δεύτερο και τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, η Ευρωπαϊκή Δυναμική σκοπεί, κατ' ουσία, να αποδείξει ότι το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να εφαρμόσει εν προκειμένω την παρέκταση λόγω αποστάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου.

65 Επιβάλλεται, συναφώς, η διαπίστωση ότι το ζήτημα αν το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου έχει εν προκειμένω εφαρμογή εξαρτάται, σύμφωνα με όσα διαπιστώθηκαν στη σκέψη 48 της παρούσας αποφάσεως, αποκλειστικώς από το αν η προθεσμία παραγραφής, την οποία προβλέπει το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, πρέπει να χαρακτηρισθεί ως δικονομική προθεσμία ή όχι.

66 Σύμφωνα με όσα διαπιστώθηκαν στη σκέψη 49 της παρούσας αποφάσεως, η προθεσμία παραγραφής δεν συνιστά δικονομική προθεσμία.

67 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος αναιρέσεως, οι οποίοι αντλούνται από παραβίαση, αντιστοίχως, της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως και της αρχής της ασφάλειας δικαίου, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

68 Από το σύνολο των ανωτέρω συνάγεται ότι, καθόσον ουδείς εκ των λόγων αναιρέσεων που προέβαλε η αναιρεσείουσα έγινε δεκτός, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

69 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, που εφαρμόζεται στη διαδικασία αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118 του ίδιου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Δυναμική ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Δυναμική – Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)